نگاهی به فعالیت‌های سیاسی دانشجویان دانشسرای عالی بر پایه اسناد منتشرنشده

ذره‌بین ساواک روی سلف‌سرویس

تجربه: دانشسرای عالی یکی از اولین سلف‌سرویس‌ها را در ایران داشته است؛ البته همین مکان طی چندین دهه به محلی برای فعالیت سیاسی برخی دانشجویان علیه رژیم پهلوی تبدیل شده بوده است. نگاهی به برخی از اسناد نیز این ادعا را تأیید می‌کند.

قدیمی‌ترین سند دراین‌باره مربوط به اندکی پس از کوتای ۲۸ مرداد و سال ۱۳۳۵ با سربرگ شهربانی و مهر محرمانه است که از به‌دست‌آمدن یک اعلامیه در سلف‌سرویس خبر داده و خواستار مجوز برای یافتن عوامل انتشار شده است. نمونه‌ی دیگر این اسناد مربوط به آذر سال ۱۳۴۱ است که بیش‌تر جنبه‌ی کنترل‌کنندگی دارد. در این سند به برگزاری مراسم مولودی حضرت امام حسین (ع) اشاره شده و به تدابیر امنیتی برای برگزاری این مراسم پرداخته است.

دیگر نمونه‌ی اسناد موجود درباره‌ی سلف‌سرویس دانشگاه مربوط به سال ۱۳۵۱ است که بیش از دو مورد فوق جنبه‌ی فعالیت سیاسی دارد تا صنفی. این سند با عنوان «تماس مشکوک» به نام فردی اشاره می‌کند که قبلاً عضو انجمن دانشجویان بوده و به علت «فعالیت‌های مضره» دستگیر شده است. سند فوق در ادامه به این موضوع پرداخته که دانشجوی مذکور اکنون در تریای دانشگاه مشغول به‌کار بوده و هم‌چنین برادر خود را نیز به امور فروختن ژتون گماشته است.

این گزارش در ادامه می‌نویسد: «نام‌برده اخیراً عده‌ای از دانشجویان را در کیوسکی که ژتون به فروش می‌رسد جمع کرده و پس از قفل نمودن در کیوسک با آنان محرمانه به‌گفت‌وگو می‌پردازد.» و سپس به عنوان دستورالعمل اجرایی خواسته است که صحت‌وسقم ماجرا، نحوه‌ی فعالیت، تمایلات سیاسی و هم‌چنین مشخصات کامل افراد الصاق به عکس ارسال شود. در همین بازه زمانی باز هم سند دیگری را می‌بینیم که مربوط به‌گرم‌بودن یک نوشابه است و دانشجویی که در مقابل عدم تعویض نوشابه شروع به شعاردادن کرده است.

در ادامه‌ی این نوشتار برخی از اسناد مرتبط با سلف دانشگاه تربیت معلم و نامه‌نگاری‌های ساواک برای اولین‌بار منتشر می‌شود.

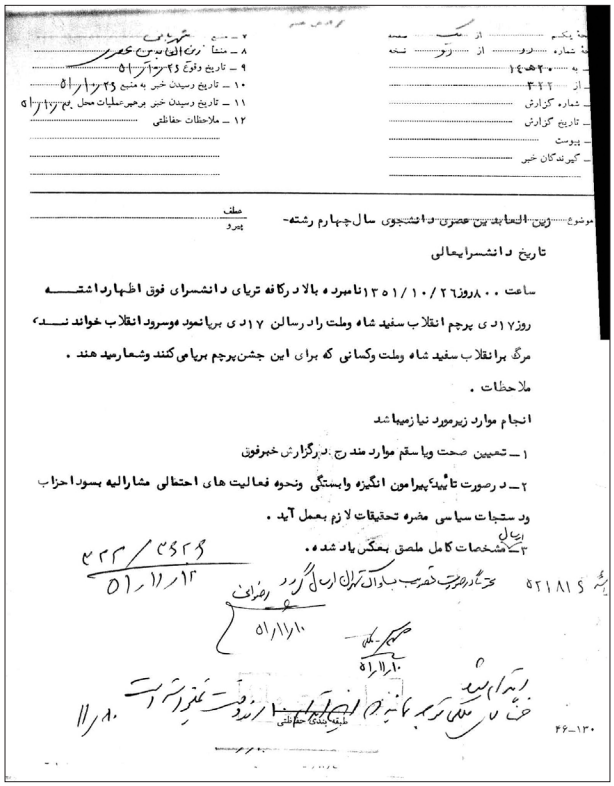

۷ ـ منبع: شهربانی
۸ ـ منشأ: زین‌العابدین عمری
۹ ـ تاریخ وقوع: ۴۲/۹/۲۳
۱۰ ـ تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۴۲/۹/۲۹
۱۱ ـ تاریخ رسیدن خبر برعهده عملیات محل: ۴۲/۹/۲۹
۱۲ ـ ملاحظات حفاظتی

موضوع: زین‌العابدین عمری دانشجوی سال چهارم رشته-
طرف
پیرو

تاریخ دانشسرایعالی

ساعت ۸۰۰ روز ۱۳۵۱/۱۰/۲۶ نامبرده بالا در کافه تریای دانشسرای فوق اظهار داشته روز ۱۷ دی پرچم انقلاب سفید شاه وملت را در سالن ۱۷ دی برپا نمود وسرود انقلاب خواندند، مرگ برانقلاب سفید شاه وملت وکسانی که برای این جشن پرچم برپا می کنند وشعار میدهند.

ملاحظات.

انجام موارد زیرمورد نیاز میباشد

۱ـ تعیین صحت ویا سقم موارد مندرج درگزارش خبرفوق

۲ـ درصورت تأیید پیرامون انگیزه وابستگی ونحوه فعالیت های احتمالی مشارالیه بسود احزاب ودستجات سیاسی مضره تحقیقات لازم بعمل آید.

۳ـ ایضاً مشخصات کامل ملصق بعکس یاد شده.

۵۲۱۸۱۶

۴۶-۱۳۰

عکس منتشرنشده از سلف‌سرویس، دهه پنجاه/ مرکز اسناد دانشگاه خوارزمی